

STAROSTLIVOSŤ O NOVORODENCA POČAS HOSPITALIZÁCIE

Milá mamička, veríme, že nasledujúcich pár riadkov Vám pomôže nájsť odpovede na otázky v prvé dni po pôrode, kedy mamičky majú najmenej skúsenosti a najviac pochybnosti v starostlivosti o novonarodené dieťa.

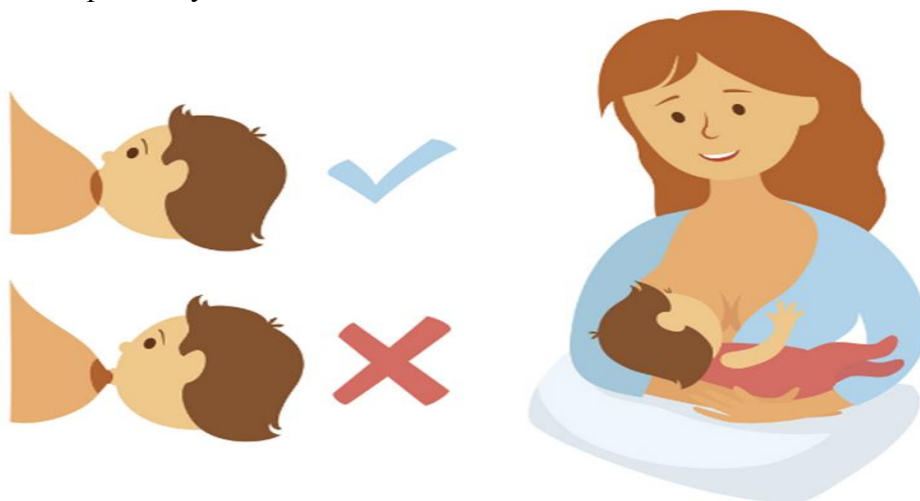
Režim na oddelení

Ráno o 8.00 začína lekárska vizita a následne sú deti odovzdané do starostlivosti mamičiek. Počas nasledujúcich hodín v priebehu dňa sa v spolupráci s personálom novorodeneckého oddelenia oboznamujú s ošetrovateľskou starostlivosťou o dieťa, významom dojčenia a jeho technikami. Absolvujú skriningové vyšetrenia a sú im poskytnuté informácie v súvislosti s následnou starostlivosťou o dieťa v domácom prostredí. Mamičky sú pravidelne informované o zdravotnom stave svojich detí.

Dojčenie

- je jedným zo základných predpokladov zdravého rastu a vývoja dieťaťa
- významne pomáha správne vývoju obranyschopnosti, chráni pred hnačkovým ochorením a uľahčuje priebeh všetkých infekčných ochorení
- prispieva k prevencii civilizačných chorôb dospelého veku/cukrovka, hypertenzia, ochorenie srdca, obezita/
- zlepšuje emocionálnu a vzťahovú väzbu mamičky a dieťaťa
- už v prvých minútach po narodení je dieťa priložené k prsníku
- deti sa ľahšie prisávajú , ak sú priložené koža na kožu, je zvolená pohodlná poloha , dieťa nekričí a nič nebráni dieťaťu v dýchaní
- mamičke sú poskytnuté všetky informácie spojené s touto činnosťou a personál je mamičke nápomocný

Zdroj: Vicianova a kol., 2016, www.mamaaja.sk

Známky správneho priloženia a prisatia	Známky chybného priloženia alebo prisatia
Široko otvorené ústa dieťaťa	Dieťa má nedostatočne otvorené ústa
Väčšina dvorca je v ústach dieťaťa	Dieťa má v ústach iba bradavku, prípadne malú časť dvorca
Bradavka aj s dvorcom je na jazyku	Bradavka a dvorec nie sú na jazyku
Jazyk presahuje cez dolnú peru, ktorá je ohnutá navonok	Jazyk nepresahuje cez dolnú peru
Pri pití sa pohybujú ušné boltce, líčka nevpádajú	Líčka dieťaťa pri pití vpadávajú
Je počuť ako dieťa hltá	Dieťa mľaská
Pri dojčení nepozorovať pohyby prsníka	Prsník sa pri dojčení očividne pohybuje
Matka nemá poškodené bradavky, ani kožu prsníkov	Matka má bolestivé, popraskané bradavky
Dieťa je spokojné	Dieťa je nespokojné, hladné
Rýchle sanie v úvode dojčenia prejde do dlhého a pomalého pitia (príznak dobre fungujúceho uvoľňovacieho reflexu)	Dieťa je nespokojné púšťa prsník, plače

(Zdroj: Vicianova a kol., 2016, www.mamaaja.sk)

Dokrmovanie

ak dojčené dieťa potrebuje z nejakého dôvodu dokrmovať, či už dočasne, alebo dlhodobo, treba voliť také techniky kŕmenia, ktoré dojčenie neohrozia. Kŕmením z fľašky sa bábätko učí sať úplne iným spôsobom, ako saje z prsníka. Takzvané **alternatívne spôsoby kŕmenia** / pomocou laktačných pomôcok/ využívajú prirodzený spôsob satia bábätko a dieťa v ňom podporujú. Laktačné pomôcky ako suplementor ,ktorý pozostáva z nádoby na mlieko a cievky, technika dojčenia po prste pomocou striekačky a cievky alebo lyžička či pohárik sú alternatívy ,ktoré ponúkame mamičke v záujme zachovania dojčenia.

Zvracanie

/ublinkávanie/ je u novonarodených detí bežné. Pokiaľ dieťa prospieva, rastie nemusíme sa znepokojovať. Môže ho spôsobiť aj prekrmovanie, alebo hltavé pitie . V tomto prípade treba

dieťa kŕmiť častejšie a v menších dávkach . Dieťa **necháme odgrnúť**. Ak je zvracanie časté a dieťa neprospieva je nutná konzultácia s detským lekárom

Prebaľovanie

pokožka v oblasti plienok je veľmi citlivá. Zadoček pri prebaľovaní je potrebné vždy dôkladne otrieť vlhčenou utierkou, alebo vodou navlhčeným vatovým tampónom smerom zhora nadol a následne ošetriť ochranným krémom

Močenie

prvé močenie zaznamenávame väčšinou počas pôrodu alebo tesne po ňom, ďalšie prichádza najneskôr do dvadsiatich štyroch až štyridsiatich ôsmich hodinách. V prvých dvoch až troch dňoch môžete nájsť na pocikanej plienke škvrny tehlovej farby. Nie je to krv, ako by sa mohlo zdať. Škvry sú spôsobené soľami kyseliny močovej, ktorých vylučovanie je v tomto čase normálne

Stolica

ako dieťa začína prijímať potravu ústami, rozvíja sa činnosť čriev. Počas prvého dňa, najneskôr do 48 hodín po pôrode, odchádza **prvá stolica - smolka** , nazbieraná v čreve počas pobytu plodu v maternici. Je zložená z prehltutej plodovej vody, lanuga , žľových farbív, hlienu a odlúpaných kožných a črevných epitelii . Počas prvého týždňa sa čierna mazľavá smolka postupne mení na normálnu žltkastú stolicu dojčeného dieťaťa, pripomínajúcu miešané vajíčka.

Novorodenecká žltáčka

Objavuje sa obvykle tretí až štvrtý deň po pôrode, u niektorých detí aj skôr. Prejaví sa žltým sfarbením kože a očného bielka. Novorodenec býva unavenjší a pri pití zaspáva. Novorodenecká žltáčka sa vyvíja približne u polovice všetkých zdravých novorodencov. Vzniká rozpadom nadbytočných červených krviniek, ktorých veľké množstvo potreboval plod na svoj život v maternici. Vo väčšine prípadov nevyžaduje špeciálnu starostlivosť. Dôležité je vystaviť pokožku bábätko slnečným lúčom a za pár dní sama prejde.

Hormonálne reakcie

Spôsobujú ich matkine hormóny, ktoré sa v priebehu tehotenstva dostali cez placentu do krvi dieťaťa.

- **Novorodenecký exantém** – kožná reakcia – červené flaky rôznej veľkosti a na rôznych miestach,
- **Zdureníe prsnej žľazy** –ku ktorému dochádza u dievčat aj u chlapcov. Žľazy môžu vylučovať aj malé množstvo sekrétu, ktorý však nevytláčajte. Reakcia sa objavuje v prvých 2 týždňoch života.
- **Výtok z pošvy**- hormonálna reakcia, ktorá vzniká v prvom týždni života dievčatka. Ide o hlienový, niekedy aj krvavý výtok z pošvy. Reakcie ustúpia po odbúraní hormónov z tela novorodenca

Skríningové vyšetrenia

- **Skríning vrodených porúch látkovej výmeny** – fenylketonúria (FKÚ), hypotyreóza (KH), kongenitálnaadrenálnahypoplázia (CAH), cystická fibróza (CF) a rozšírený skríning metabolických ochorení sa odoberie dieťaťu medzi 72-96 hodín po narodení. Výsledok vyšetrenia je známy najneskôr do 4. týždňa veku dieťaťa. V prípade pozitívneho výsledku skríningové centrum vyzve prostredníctvom ošetrojúceho lekára dieťa na kontrolné vyšetrenie.
- **Sonografické vyšetrenie obličiek a mozgu** – vyšetrenie je zamerané na odhalenie vrodených ochorení obličiek, močového mechúra, a močových ciest .
- **Vyšetrenie bedrových kĺbov** sa vykoná po narodení ošetrojúcim lekárom. Po prepustení do domácej starostlivosti sa vykoná vo veku 3 týždne ortopédom.
- **Kongenitálna katarakta (CC)** je vyšetrenie zraku oftalmoskopom.
- **Vyšetrenie sluchu** — realizuje sa na 3. deň prístrojom Echoscreen na vyšetrenie otoakustických emisií. Ak je výsledok pozitívny, kontrolné vyšetrenie sa opakuje v prvom mesiaci života dieťaťa na Neonatologickej klinike.
- **Postduktálna saturácia O₂** – meranie saturácie kyslíka sa vykoná druhý deň života
- **Pulzácia veľkých ciev** na dolných končatinách.
- U chlapcov – **zostúpenie semenníkov, vyústenie močovej rúry**

Bezpečnosť novorodenca – označenie

-novorodenec je po narodení označený- *umiestnením identifikačného náramku na zápästie a napísanie priezviska , mena novorodenca a čísla identického s číslom na identifikačnom náramku na stehno novorodenca.*

Vydané 01.11.2019, Anna Bajusová

